

KUULEMISTILAISUUS PERHEVAPAISTA 25.2.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö

Pienperheyhdistys ry on tyytyväinen nykyisen uudistuksen tarkoitukseen lisätä vanhempainpäivärahopäivien kokonaispituutta sekä joustavuutta. Uudistuksessa on hyvä, että huomioon otetaan perheiden monimuotoisuus ja yhden vanhemman perheessä on yhden vanhemman mahdollisuus käyttää kaikki vapaat. Uudistuksessa vanhempainpäiväraha-kausiksi kasvaisi nykyisestä 12,7 kuukaudesta reiluun 14 kuukauteen. Toivomme, että vielä harkitaan monien tahojen suosittelemaa ns. 6+6+6 – mallia, jossa lapsen oikeus kotihoitoon mahdollistuisi 1,5 -vuotiaaksi asti. Yhden vanhemman perheiden näkökulmasta tämä on kannatettava, erityisesti siinä muodossa, että yhden vanhemman perheen vanhemmalla olisi oikeus käyttää 18 kk vanhempainvapaata, tai vanhempainvapaata voisi joustavasti käyttää lapsen toinen vanhempi, etävanhemman puoliso tai muu läheinen aikuinen.

Yksinhuoltajien työttömyys on lähes kaksinkertainen kaikkien vanhempien työttömyysasteeseen nähden. Joka kymmenes työtön on yksinhuoltaja – näissä perheissä asuu lähes 30 000 lasta. Samalla kun työttömyys on kasvanut, myös yksinhuoltajaperheiden köyhyys on kaksinkertaistunut.

Pätkätyön, osa-aikatyön ja vuorotyön yhteensovittaminen pienten lasten kasvattamiseen on hankalaa. Siirtyminen perhevapaalta takaisin työelämään varsinkin yhden vanhemman perheissä tarvitsee tuekseen joustavuutta perhevapaiden ja työn yhteen sovittamisessa ja joustavia lastenhoitopalveluja. Tämän kaltaisissa tilanteissa työelämän vaatimukset ovat suoraan pois lapsen hyvinvoinnista. Köyhyysriskin pienentäminen yhden vanhemman perheissä on avainasia perhevapaaudistuksessa, tämä edellyttää mahdollisuutta siirtyä työelämään tai täydennysopintojen pariin vaihteittain.

Perhevapaajärjestelmää uudistettaessa on yhden vanhemman perheiden näkökulmasta otettava huomioon kaksi seikkaa:

1) Yhden vanhemman perheen lapsella oltava sama oikeus kotihoitoon kuin kahden vanhemman perheessä

Lapsen näkökulmasta on tärkeää, että hän saa olla kotona vanhempien valinnan ja elämäntilanteen mukaan yli vuoden ikäiseksi. Etävanhemmalla, etävanhemman puolisollla tai muilla lapsen elämässä olevilla läheisillä aikuisilla tulisi olla mahdollisuus käyttää vanhempainvapaata. Lapsen etu on myös joustavuus työn ja perhevapaiden käytön välillä. Perhevapaita voisi joskus käyttää joku muu kuin lapsen vanhempi, esimerkiksi lapsen isovanhempi tai muu läheinen henkilö. Perhevapaista tulee olla vanhempien yhteinen sopimus silloin kun vanhemmat asuvat eri osoitteissa.

2) Vanhemman työssäkäyntimahdollisuuden turvaaminen

Joustavat lastenhoitopalvelut mahdollistavat vanhemman työssä käymisen myös silloin kun perheen tilanteeseen parhaiten sopisi vaihteittainen työelämään siirtyminen vanhempainvapaalta. Tämän mahdollistaisi perhevapaiden, hoitovapaan ja työssäkäynnin yhdistäminen sekä joustavasti ja muuttuviin elämäntilanteisiin mukautuvat lastenhoitopalvelut. Jos vanhempainvapaata voisi käyttää osittaisina tai yksittäisinä päivinä, vanhemmat voisivat tehdä tilapäisesti osa-aikatyötä ja olla osa-aikaisella vanhempainvapaalla ansiosidonnaisen päivärahan avulla. Tämä parantaisi osa-aikatyön ja osa-aikavapaan yhdistämisen taloudellisia mahdollisuuksia nykyiseen joustavaan hoitorahaan verrattuna. Perheen, opiskelun ja työelämän sujuva yhdistäminen koskee perhevapaiden kannalta mahdollisuutta käyttää vapaita useammassa jaksossa, pitää vapaata osa-aikaisena ja mahdollisuutta siirtää tarvittaessa vapaata myöhempään ajankohtaan.

Helsingissä 24.2.2020

Kaisli Syrjänen

Kansalaistoiminnan koordinaattori

Pienperheyhdistys ry p. 045 7731 1399